

УДК 3. 338.483.12:[477.51+430

Алієва Віолета Дмитрівна

студентка 2 курсу Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Науковий керівник – Солдатенко О. І.,

кандидат педагогічних наук, доцент

доцент кафедри мистецьких дисциплін

Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

ПОРІВНЯННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ М. КАРЛСРУЕ (НІМЕЧЧИНА) ТА М. ЧЕРНІГОВА (УКРАЇНА)

На сьогодні важливою задачею являється інтеграція України у світовий культурний простір. Цьому сприяє ознайомлення широких мас європейців з культурним продуктом не тільки значних міст України, а й невеликих наприклад м. Чернігова. Культурний туризм є найпопулярнішим і наймасовішим видом туризму. Основна мета таких подорожей — ознайомлення з туристськими визначними пам'ятками (пам'ятниками історії, архітектури, мистецтва; природними та етнічними особливостями; сучасним життям народу тощо. Актуальність теми порівняння туристичного потенціалу м. Карлсруе (Німеччина) та м. Чернігова (Україна) обумовлена тим, що обидва міста стародавні, знаходяться на кордоні своїх держав, мають однакове населення і багато історичних, культурних та географічних визначних пам'яток.

Карлсруе (нім. Karlsruhe) — друге за чисельністю населення місто землі Баден-Вюртемберг на півдні Німеччини, біля річки Рейн неподалік від французько-німецького кордону. Місто знаходиться за 80 км від столиці землі Баден-Вюртемберга – Штутгарта. У Карлсруе мешкає 313 тисяч людей [1].

Чернігів – одне з найдавніших міст України, засноване в кінці VII століття при впаданні річки Стрижень у Десну. У ньому мешкає біля 300 тисяч людей. Місто славиться своїми пам'ятками часів Русі й Чернігівського князівства, а також Гетьманщини і козацького Чернігівського полку [2].

Засновник міста Карлсруе був Карл III Вільгельм залишив свій слід не тільки в назві міста, а й у його незвичайній забудові: усі головні вулиці міста променеподібно розходилися в сторони від центрального палацу. З того часу столицю баденського регіону називають містом-віялом [1].

До визначних пам'яток міста, окрім піраміди на Ринковій площі, головного палацу та музеїв, належать численні архітектурні ансамблі різних епох — такі як замок Готтесауе, в якому розташована Вища школа музики Карлсруе, Палац принца Макса, в якому в даний час розташувався міський музей, або Великогерцозький палац, в якому знаходиться Верховний Суд Німеччини. У районі Дурлах цікаво відвідати Замок Карлсбург та руїни фортеці на горі Турмберг. Різні райони міста прикрашають численні церкви: Христоскірхе, Лютеркірхе, Святого Стефана, Святого Боніфація, Святого Бернарда та Міська.

Що до Чернігова, він відомий серед туристів насамперед своїми пам'ятками часів Київської Русі та Чернігівського князівства. На сьогоднішній день у Чернігові збереглося шість пам'яток домонгольської доби: Спасо-Преображенський собор, Успенський собор Єлецького монастиря, Антонієві печери, Іллінська церква, Борисоглібський собор, П'ятницька церква.

У Карлсруе встановлено пам'ятники відомим мешканцям: Карлу Фрідріху Баденському — одному з найосвіченіших монархів Європи; Людвігу Фрідріху, який сприяв розвитку архітектури міста; Карлу фон Дрезу (винашов велосипед в 1817 р.); Карлу Бенцу (винашов автомобіль в 1885 р.); засновнику наукових методів у машинобудуванні професору Францу Грасгофу; Генріху Герцу, який відкрив електромагнітні хвилі 1886 р.

Чернігів також насичений пам'ятниками відомим культурним, державним та історичним діячам: Тарасу Григоровичу Шевченку, Леоніду Івановичу Глібову, Михайлу Михайловичу Коцюбинському, Богдану

Хмельницькому, Івану Мазепі; бронзова скульптура Ігоря Ольговича; пам'ятний знак – Жертвам Чорнобильської трагедії та ін..

Музеї німецького міста пропонують численні постійні та сезонні експозиції: музей землі Баден має експонати періоду більш ніж у 5500 років; державний художній музей представляє роботи німецьких, французьких та нідерландських майстрів останніх семи століть; державний музей природознавства демонструє копаліни, мінерали, опудала і скелети сучасних і вимерлих тварин; музей мультимедійного мистецтва має досить багату колекцію.

Чернігів також багатий на музеї: літературно-меморіальний музей-заповідник М. М. Коцюбинського, обласний історичний музей ім. В. Тарновського, художній музей ім. Григорія Галагана, військово-історичний музей, Музейно-меморіальний комплекс партизанської слави «Лісоград», державний архітектурно-історичний заповідник Чернігів стародавній, філія заповідника «Софійський Музей» та ін..

У музеях міста Карлсруе у серпні проводиться «Ніч музеїв», що була за початкова у Берліні у 1997 р. коли всі культурні установи відкриті для відвідування до пізнього ранку.

У Чернігові також відбуваються подібні заходи. У всіх музеях міста були розроблені свої програми та визначена головна тематика: в обласному історичному музеї ім. В. Тарновського головною темою стало ХІХ століття і 175-річчя від дня народження його засновника; у військово-історичному музеї – 240-річчя мореплавця Юрія Федоровича Лисянського [3].

У місті Карлсруе розташовані одні із найстаріших у Європі Ботанічний сад та зоопарк, численні паркові зони, парк Гюнтера Клотца, де щороку в липні тут проводиться музичний фестиваль, який збирає понад 200 000 глядачів.

У Чернігові радують мешканців: регіональний ландшафтний парк «Ялівщина», заповідне урочище «Святе», 2 парки-пам'ятки садово-

паркового мистецтва — парк «Болдина Гора» і Центральний парк культури та відпочинку, парки «Мар'їн гай» і «Березовий гай», 2 гідрологічні пам'ятки природи — озера Глушець і Магістратське [2].

Туризму в Карлсруе пов'язаний з проведенням національних свят та ярмарок. У цей час на центральних вулицях міста відкривають свої намети торговці усім чим славиться регіон. Окрім гастрономічної програми, відвідувачі катаються на «Колесі огляду» та каруселях [5].

Починаючи з 1998 року у Карлсруе проводиться міжнародний кінофестиваль незалежного кіно Independent Days International Filmfest (IDIF).

У Чернігові діє триденний ярмарок «Великодня метушня» з презентацією крафтових виробників Чернігівщини та їх продукції. З 2011 року з травня по вересень проводиться культурно-соціальний проєкт «Зелена сцена» у вигляді щотижневого міні-фестивалю. Захід об'єднує українську творчу молодь різних напрямків: акторів, музикантів, художників, фотографів, поетів, майстрів хенд-мейд [4].

У місті Чернігів регулярно проходять фестивалі джазової музики «Chernihiv Jazz Open», класичної музики «Сіверські музичні вечори» та ін..

У Карлсруе знаходиться Баденський державний театр, заснований 1808 року.

Чернігівські театри та концертні зали: обласний академічний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка, обласний філармонійний центр фестивалів та концертних програм, обласний молодіжний театр, обласний театр ляльок імені Олександра Довженка та ін..

До закладів клубного типу відносяться Міський Палац культури імені В'ячеслава Радченка та Центр культури і мистецтв. У Центральному парку культури та відпочинку є також Літній театр.

Отже порівняння об'єктів культурного туризму м. Карлсруе (Німеччина) та м. Чернігова (Україна) ще раз продемонструвало

важливість ознайомлення європейців з культурним надбанням різних міст України, спільними та відмінними рисами історії та мистецтва, специфікою кожної місцевості. Це у свою чергу має слугувати більш тісній взаємодії в галузі культури, мистецтва і туризму між громадянами Німеччини та України, що дуже важливо в наших складних сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія – вільна бібліотека. Карлсруе. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Карлсруе> (дата звернення 31.10.2022).
2. Вікіпедія – вільна бібліотека. Чернігів. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Чернігів> (дата звернення 31.10.2022).
3. Чернігівський історичний музей ім. В.В. Тарновського. Ніч у музеї URL: <http://www.choim.org/ніч-у-музеї/> (дата звернення 31.10.2022).
4. Чернігів Стародавній. Чернігів оприлюднив календар подій на 2021 рік. URL: <https://oldchernihiv.com/chernigiv-oprylyudnyv-kalendar-podij-na-2021-rik/> (дата звернення 31.10.2022).
5. OrangeSmile. Сімейний відпочинок з дітьми у Карлсруе. Куди сходити, що показати дитині. URL: <https://www.orangesmile.com/destinations/karlsruhe/familychildren--1803994.htm> (дата звернення 31.10.2022).